

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Reviderad 2024-11-04

KS/2023:104

Godkännande av att Norrenergi AB investerar i en ny pelletspanna - panna 3 - vid Solnaverket

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tillstyrka Norrenergi AB:s investering i en ny pelletspanna (panna 3) vid Solnaverket, upp till en maximal investeringsvolym om 550 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna hemställan från Norrenergi AB om att få genomföra investeringen i ny pelletspanna vid Solnaverket.

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till Norrenergis styrelse att till ägarkommunerna återrapportera utfallet av hur ett nytt långsiktigt avtal med Stockholm Exergi från 1 januari 2025 bidrar till att säkra Norrenergis behov av fjärrvärmeproduktion.

Kommunstyrelsen beslutar att Norrenergi senast den 31 juli 2025 till ägarna ska redovisa en plan för hur företaget avser att arbeta med innovativa framtidslösningar där fjärrvärmens samverkar med andra miljö- och climateffektiva energislag.

Sammanfattning

Norrenergi AB levererar idag värme främst till kunder i Solna och Sundbyberg, samt vissa områden i Danderyd och Stockholm. Värmeproduktionen kommer huvudsakligen från egna värmepumpar och pelletseldade pannor (ca 500 GWh) och genom ett avtal om leveranser från Stockholm Exergi (400 – 500 GWh vilket motsvarar en effekt av 75 MW). Därutöver har Norrenergi anläggningar såväl vid Solnaverket som vid Sundbybergsverket som behövs för spetslastproduktion som ska garantera värmeförsörjningen vid särskilt kalla dagar under året eller vid produktionsstörningar.

Bromma reningsverk i Stockholm kommer att avvecklas, vilket innebär att en betydande del av Norrenergis värmeproduktion som bygger på restvärmen från det renade vattnet kommer att behöva ersättas med annan värmeproduktion. Avvecklingen av Brommavattnet är aviserad till slutet av 2028. För att möta bortfallet av Brommavattnet har Norrenergi redovisat möjliga investeringar, framförallt i en ny ”panna 3” – en pelletspanna.

Stadsledningsförvaltningen kan konstatera att det är nödvändigt för Norrenergi att göra investeringar i egen produktion till följd av att Bromma reningsverk läggs ner. Tidpunkten för nedläggningen har vid flera tillfällen skjutits fram och nu det senaste beskedet är att det beräknas ske i slutet av 2028. Den investering som är mest angelägen att genomföra avser en ny pelletspanna (panna 3) vid Solnaverket. Ägarkommunerna har redan för drygt ett år sedan godkänt investeringen och det är nu angeläget att ge Norrenergi ett gångsättningsbeslut för investeringen för att den ska kunna genomföras till 2028/2029. Kommunfullmäktige i Solna delegerade samtidigt rätten att godkänna igångsättningsbeslutet till kommunstyrelsen. Vid samma tillfälle beslutade kommunfullmäktige att uppdra till Norrenergi att säkra en basleverans från Stockholm Exergi, samt att diskutera en utvecklad samverkan för att säkra Norrenergis produktionsbehov.

Stadsledningsförvaltningen anser även att det är av stor vikt att Norrenergi blir bättre på att arbeta med innovativa framtidslösningar. Det är inte minst viktigt i samarbetet med allmännyttan när det gäller bostäder, men även med de stora fastighetsägarna av kommersiella fastigheter.

Stadsledningsförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen ger Norrenergi ett igångsättningsbeslut för investering i ny panna 3 till en maximal investeringsvolym på 550 miljoner kronor och att beslutet gäller under förutsättning att Sundbybergs kommunfullmäktige fattar motsvarande beslut.

Stadsledningsförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen uppdrar till Norrenergis styrelse att till ägarkommunerna åiterrapportera utfallet av hur det nya långsiktiga avtalet med Stockholm Exergi från 1 januari 2025 bidrar till att säkra Norrenergis behov av fjärrvärmeproduktion.

Slutligen föreslås att Norrenergi senast den 31 juli 2025 till ägarna ska redovisa en plan för hur företaget avser att arbeta med innovativa framtidslösningar för energiförsörjningen.

Alessandra Wallman
Stadsdirektör

Anders Offerlind
Senior Rådgivare

Bakgrund

Norrenergi AB levererar idag värme främst till kunder i Solna och Sundbyberg, samt vissa områden i Danderyd och Stockholm. Värmeproduktionen kommer huvudsakligen från egna värmepumpar och pelletseldade pannor (ca 500 GWh) och genom ett avtal om leveranser från Stockholm Exergi (400 – 500 GWh vilket motsvarar en effekt av 75 MW). Därutöver har Norrenergi anläggningar såväl vid Solnaverket som vid Sundbybergsverket som behövs för spetslastproduktion som ska garantera värmeförsörjningen vid särskilt kalla dagar under året eller vid produktionsstörningar.

Avtalet med Stockholm Exergi

Norrenergi AB tecknade 2015 ett avtal med Stockholm Exergi med syftet att säkra Norrenergis tillgång till billig och miljövänlig basproduktion och på så sätt säkra och diversifiera bolagets försörjning av fjärrvärme. Avtalet sträcker sig fram till år 2040.

Avtalet är således långsiktigt, men bygger samtidigt på att det ska vara en balans mellan parternas nytta av avtalet. Därför innehåller avtalet även kontrollstationer där avstämningar av avtalsvillkoren, men även andra frågor, som möjliga avropsoptioner, är möjliga att aktualisera.

För att diskutera villkorsändringar som löser eventuella obalanser i avtalet valde Stockholm Exergi under 2022 att aktivera kontrollstationen. Med anledning av detta beslutade kommunstyrelsen i december 2022 att uppdrar till Norrenergi att avropa en av optionerna i avtalet, basleveransen på befintliga 75 MW. Ett tillfälligt avtal har tecknats för 2023 och 2024.

Parterna har i den tillfälliga överenskommelsen även angett att man har som ambition att komma överens om ett nytt långsiktigt avtal att gälla från och med 1 januari 2025. Om parterna inte lyckas komma överens om ett långsiktigt avtal kan villkoren bli föremål för en juridisk prövning.

Avsikten är dock att parterna ska avsluta förhandlingarna före årets slut och därmed kunna teckna ett långsiktigt avtal från 1 januari 2025.

Brommavattnet avvecklas och ersättningsproduktion behövs

Bromma reningsverk kommer, enligt det senaste beskedet från Stockholm Vatten och Avfall, att avvecklas i slutet av 2028. När reningsverket läggs ned förlorar Norrenergi möjligheten att driva värmepumpar med spillvärme från det renade avloppsvattnet. För att värmepumparna fortsatt ska kunna producera fjärrvärme måste avloppsvattnet ersättas med sjövattnet från Mälaren. Men den metoden fungerar inte under vintertid. Det innebär att en betydande del av Norrenergis produktionskapacitet (ca 400 GWh) försvinner under den årstid den behövs som mest. Detta bortfall av produktionskapacitet behöver ersättas med utökad produktionskapacitet i Norrenergis egen regi, tillsammans med Stockholm Exergi eller med annan aktör.

Kommunfullmäktige i Solna beslutade därför i juni 2023 att godkänna att Norrenergi framtagande av anbudunderlag och genomföra upphandling av investeringar i ny panna 3. När det genomförts ska Norrenergi AB återkomma till Solna och Sundbybergs kommuner för att få slutligt igångsättningsbeslut. Samtidigt beslutade kommunfullmäktige i Solna att när en överenskommelse slutits med Stockholm Exergi om basleveransen uppdra till Norrenergi AB att diskutera en utvecklad samverkan med Stockholm Exergi AB. Motsvarande beslut har dock inte fattats av kommunfullmäktige i Sundbybergs stad.

Norrenergi AB bedömer att projektets investeringsvolym uppgår till 550 miljoner kronor och att investeringen kan genomföras med egna medel utan upptagande av ytterligare lån. Bolaget bedömer dock att det likviditetsmässigt kan uppstå ett finansieringsbehov som tillfälligt förutsätter kortsiktiga lån, men att dessa kommer att kunna återbetalas inom 12 till 24 månader. Solnas borgensåtagande enligt gällande borgenspolicy kan eventuellt behöva revideras om och när det maximala borgensåtagandet bedöms komma att överskridas.

Behov av produktion i egen regi

När restvärmen från Bromma reningsverk upphör i samband med att reningsverket läggs ner i slutet av 2028 faller en betydande del av Norrenergis egen produktionskapacitet bort.

För att möta bortfallet av Brommavattnet kommer det behövas en utökad produktionskapacitet i Norrenergis egen regi. Framförallt kan det ske genom en ny pelletspanna (panna 3), men fler investeringar kan behövas. Norrenergi har till ägarna redovisat möjliga investeringar.

Förutom ovanstående *kapacitetsutmaning* har Norrenergi *produktionskostnadsutmaning* då investeringarna i pelletspannor samtidigt kommer att ge Norrenergi ökade produktionskostnader. Det gäller inte bara i förhållande till nuvarande produktion, utan även på längre sikt, vilket bland annat beror på att pelletspriserna även framöver förväntas vara högre än priserna på bränsle till så kallad basproduktion.

Norrenergi har därför låtit extern konsult analysera några möjliga framtida produktionsalternativ med billigare bränslen. För att på lång sikt lösa utmaningen med höga produktionskostnader måste Norrenergi komplettera sin produktion ytterligare med pannor med billigare bränslen.

Ett alternativ till egen ny produktion är att söka ett nytt produktionssamarbete exempelvis genom att utöka det nuvarande samarbetet med Stockholm Exergi eller med annan aktör som kan tillhandahålla prisvärda leveranser.

Begäran om igångsättningsbeslut

Norrenergi har nu inkommit med en hemställan där de önskar att ägarkommunerna tar beslut om att ge företaget slutligt igångsättningsbeslut för att kunna påbörja investeringen i en ny panna 3.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter

Stadsledningsförvaltningen kan konstatera att det är nödvändigt för Norrenergi att göra investeringar i egen produktion till följd av att Bromma reningsverk läggs ner. Tidpunkten för nedläggningen har vid flera tillfällen skjutits fram och nu det senaste beskedet är att det beräknas ske i slutet av 2028.

Den investering som är mest angelägen för Norrenergi att genomföra för att möta avvecklingen av Bromma reningsverk är en ny pelletspanna (panna 3) vid Solnaverket. Solnas kommunfullmäktige har redan för drygt ett år sedan godkänt investeringen och det är nu angeläget att ge Norrenergi ett gångsättningsbeslut för investeringen för att den ska kunna genomföras för att vara i drift 2028/2029.

Stadsledningsförvaltningen kan konstatera att Norrenergi i enlighet med ägarkommunernas uppmaning arbetar för ett långsiktigt avtal med Stockholm Exergi om en lösning som kapacitetsmässigt motsvarar den nuvarande basleverans om 75 MW från Stockholm Exergi. Överenskommelsen om en basleverans från Stockholm Exergi kan inkludera utbyggnaden av en ny koppling mellan Rinkeby och Rissne. Det finns därutöver ytterligare möjliga samverkansfördelar om gemensam produktionsoptimering med Stockholm Exergi. Norrenergis övriga kapacitetsbehov kan tillgodoses med egna investeringar, men det skulle även kunna kombineras med ett utvecklat samarbete med Stockholm Exergi eller annan aktör. Likaså kvarstår möjligheten att därutöver ytterligare utveckla samarbetet med Stockholm Exergi, men även möjligheten till samverkan med annan aktör som kan ge tillgång till alternativ med lägre produktionskostnader.

Kraven ska inte begränsas till att Norrenergi ska ha en billig produktion, utan den bör även vara fortsatt miljö- och klimatsmart och samtidigt så kund Anpassad som möjligt. Ägare av såväl bostadsfastigheter som ägare av kommersiella fastigheter har själva höga ambitioner om att kunna bidra till bättre miljö och klimat till så låg kostnad som möjligt. Många är beredda att göra egna investeringar i hållbara energilösningar som en ersättning av eller ett komplement till fjärrvärmesystem. Det är därför viktigt att Norrenergi blir bättre på att arbeta med innovativa framtidslösningar - det kan vara solpaneler, återvinning av spillvärme från exempelvis datahallar eller värmedelning

mellan flera byggnader, energilagring, smart teknik som styr värme och kyla eller användning av värmepumpar som exempel på alternativ. Dessa frågor bör Norrenergi utveckla inte minst tillsammans med allmännyttan när det gäller bostäder, men även med de stora fastighetsägarna av kommersiella fastigheter.

Stadsledningsförvaltningen föreslår att Norrenergi ges ett igångsättningsbeslut för investering i ny panna 3. När det tecknats ett långsiktigt avtal med Stockholm Exergi motsvarande basproduktionen ska en återredovisning av avtalet med Stockholm Exergi.

Därutöver föreslås att företaget i samverkan med representanter för ägarkommunerna fortsätter att föra diskussionerna av olika utvecklingsalternativ. En del i det arbetet är att Norrenergi senast den 31 juli 2025 till ägarna ska redovisa en plan för hur företaget avser att arbeta med innovativa framtidslösningar för energiförsörjningen.

Begäran om igångsättningsbeslut Panna 3

Bromma reningsverk i Stockholm kommer att avvecklas, vilket innebär att en betydande del av Norrenergis värmeproduktion som bygger på restvärmen från det renade avloppsvattnet kommer att behöva ersättas med annan produktion. Avvecklingen av reningsverket är aviserad till slutet av 2028. Efter avvecklingen är planen att Norrenergis värmepumpar ska matas med sjövattnen från Mälaren i stället. Det kommer emellertid att innebära att värmepumparna inte kommer att ha förmåga att producera fjärrvärme vintertid. För att möta detta bortfall av produktionskapacitet har Norrenergi redovisat möjliga investeringar framför allt i en ny pelletspanna- panna 3 på Solnaverket.

Solna och Sundbybergs kommuner beslutade i juni 2023 att godkänna att Norrenergi investerar i en ny panna 3, men att Norrenergi ska återkomma till kommunerna med begäran om slutligt igångsättningsbeslut.

För att kunna påbörja investeringen och möjliggöra färdigställande och provning inför säsongen 2028/2029 begärs att Solna och Sundbybergs kommuner fattar beslut om ett slutligt igångsättningsbeslut för genomförandet av investeringen i panna 3 vid Solnaverket.

Solna den 16 oktober 2024

På uppdrag av Norrenergis styrelse

Stefan Persson, VD